

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 22 декември 2009 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове: Емилия Друмева

Владислав Славов

Димитър Токушев

Благовест Пунев

Красен Стойчев

Георги Петканов

Ванюшка Ангушева

Цанка Цанкова

Стефка Стоева

Румен Ненков

при участието на секретар-протоколита Гургана Иванова разгледа в закрито заседание на 22 декември 2009 г. конституционно дело № 16/2009 г., докладвано от съдията Ванюшка Ангушева.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България /КРБ/, съответно чл. 12, т. 2 от Закона за Конституционния съд /ЗКС/, чл. 16, ал. 1, т. 2 от Правилника за организация на дейността на Конституционния съд /ПОДКС/.

Делото е образувано на 08. 12. 2009 г. под № 16/2009 г. и е за решаване от Конституционния съд по допустимостта на искането според чл. 19, ал. 1 ЗКС.

Искането е направено от Президента на Република България /чл. 150, ал. 1 КРБ/ и е в съответствие с изискването за писмена форма и съдържание, определени в чл. 18 ПОДКС.

Вносителят сезира Конституционния съд с искане да се установи противоконституционността на § 12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за данък добавена стойност /ЗИД на ЗДДС/ обн. ДВ, бр. 95 от 01.12.2009 г., с който се отменя чл. 44, ал. 1, т. 5 от ЗДДС - отпадане като освободена доставка на процесуалното представителство, с което се осъществява право на защита на физически лица в досъдебни, съдебни, административни и арбитражни производства.

В искането се твърди, че отмяната на чл. 44, ал.1, т. 5 ЗДДС е в противоречие с чл. 56 от КРБ, предвиждащ, че всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени неговите права и законни интереси.

В искането правото на защита се разглежда като процесуална гаранция за упражняване на всички основни права, предвидени в КРБ. Твърди се, че по този начин се засяга както самото право на защита, така и норма - принцип,приложима чрез други норми на самата Конституция.

В искането са развити и последиците от включването в общия режим на чл. 3 ЗДДС облагането на процесуалното представителство на свободните професии. Изтъква се, че „функция на правовата държава е да гарантира безпрепятствено осъществяването на основните права, а не да ги ограничава извън допустимите от Конституцията предели, включително и с облагането им с данъци". От това се прави извод, че § 12 от ЗИД на ЗДДС противоречи на чл. 56 КРБ и свързаните с него чл. 30, ал. 4 и чл. 122, ал. 1 КРБ /право на защита; право на адвокатска защита от момента на задържане или привличане като обвиняем; право на гражданите и юридическите лица на защита във всички стадии на процеса/.

В искането е изразено съмнение за противоречие и с чл. 60, ал. 1 КРБ „Гражданите са длъжни да плащат данъци съобразно техните доходи и

имущество." Посочва се, че това важи и за косвените данъци и че в случаи данъчната тежест ще се понесе от лицето, упражняващо правото си на защита. Това би поставило гражданите и адвокатите в неравнопоставено положение според имущественото им състояние като така се нарушава чл. 6, ал. 2 КРБ - равенството пред закона и забрана за дискриминация по посочените признаци, в т.ч. имуществено състояние.

Като аргумент в искането се сочи, че значение ще има обстоятелството дали защитникът е регистриран по ЗДДС.

Член 44, ал. 1 ЗДДС е допълнен с нова т. 5 през 2007 г. /ДВ, бр. 108 от 19.12. 2007 г./. Преди това допълнение Конституционният съд по к.д. № 1/2007 с Решение № 7 /обн. ДВ. бр. 37 от 8 май 2007 г./ се произнася по сходен въпрос по искане на Омбудсмана на Република България. Искането е да се установи противоконституционност на част от разпоредбата на чл. 3, ал. 2, изр. 1 ЗДДС, а именно да отпадне от правната норма за данъчно задължени лица „както и упражняването на свободна професия вкл. на частен съдебен изпълнител и нотариус". В този смисъл е и диспозитивът на решението на Конституционния съд. Несъответствието се отнася до процедурата на гласуването на законопроекта - предложение за ново гласуване на вече приет текст и обявяването му отново за приет.

По к.д. № 10/2007 г. с Решение № 1/2008 г. /ДВ, бр. 27 от 11 март 2008 г./. Конституционният съд отхвърля искането на 53 - ма народни представители за установяване на противоконституционност на чл. 3, ал. 2 ЗДДС в частта му „както и упражняването на свободна професия, вкл. на частен съдебен изпълнител и нотариус". В мотивите Конституционният съд приема, че „адвокатурата има конституционно закрепено задължение да подпомага гражданите и юридическите лица при защита на техните права и законни интереси". Конституционният съд счита, че „очевидно държавата отчита спецификата в дейността на адвокатурата и част от дейността ѝ, свързана с процесуалното представителство и е определена като освободена сделка". Едновременно с това Конституционният съд

приема, че „конституционният статус на адвокатурата не е основание за ограничаване на изключителните правомощия на НС по своя преценка, без да засяга основни начала или принципи на основния закон, да третира адвокатите или техните професионални формирования като субекти на данъчни задължения”.

Конституционният съд в диспозитива на решението не е имал основание и не се е произнесъл категорично за процесуалното представителство, с което се осъществява право на защита на физическите лица в досъдебни, съдебни, административни и арбитражни производства.

От посочените решения на Конституционния съд може да се направи извод за определена косвена връзка с искането, предмет на настоящето дело. Пълно съвпадение както на исканата за обявяване на противоконституционна правна норма, така и на посочените правни аргументи няма.

На основание чл. 18, ал. 2, т. 3 ПОДКС в искането е предложено да бъдат конституирани като заинтересовани страни институции Народното събрание, Министерският съвет, министърът на финансите, министърът на правосъдието, Висшият съдебен съвет, Омбудсмана на Република България, Висшият адвокатски съвет и Съюза на юристите в България.

Въз основа на изложеното Конституционният съд счита, че искането на Президента на Република България отговаря на изискванията на чл. 149, ал. 1, т. 2 КРБ, чл. 150, ал. 1 КРБ и на основание чл. 19, ал. 1 ЗКС

О П Р Е Д Е Л И :

Допуска за разглеждане по същество искането на Президента на Република България за установяване на противоконституционност на § 12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност, обн. ДВ, бр. 95 от 01.12.2009 г.

Конституционният съд конституира като заинтересовани страни: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на финансите, министъра на правосъдието, Висшия съдебен съвет, Омбудсмана на Република България, Висшия адвокатски съвет, Съюза на юристите в България, Върховния касационен съд, Върховния административен съд и Главния прокурор.

Преписи от искането и настоящото определение да се изпратят на заинтересованите страни, които в 20-дневен срок да представят писмени становища и доказателства по делото.

Председател:

Е[^]т[^]д[^]а[^]т[^]н[^]ч[^]ев